

บทที่ 6

เคหาสน์แห่งพระมารดาผู้นิรมล

ค.ศ. 1931 เริ่มปีด้วยความหวังอันชื่นชมเนื่องจากคณะออร์สูลินได้เตรียมต้อนรับสาวไทยคนแรก ผู้มีกระแสรีบก สัมครเป็นชาวคณะออร์สูลินคือ คุณลูซี ทรรทรานนท์ เธอเกิดที่กรุงเทพฯ ฯ เมื่อปี 1912 ในครอบครัวคาทอลิกที่มีความศรัทธาลึกซึ้งและเป็นนักเรียนที่โรงเรียนมาแตร์เดอีตั้งแต่โรงเรียนเริ่มเปิด เวลานั้นแม้ว่าเธอมีอายุเพียง 18 ปี เธอก็ไม่ลังเลใจที่จะถือตามกระแสรีบกเพื่อเป็นนักบวช และทางคณะออร์สูลินก็ไม่ลังเลใจที่จะรับเธอเป็นสมาชิกของคณะ คุณ“ลูซีน้อย” (Little Lucie) ตามที่ผู้บันทึกเหตุการณ์ของคณะฯ เรียกเธอ จึงได้รับอนุญาติโดยไม่มีเงื่อนไข เรื่องที่รั้งรออยู่ที่ตรงนี้มีปัญหาว่าจะส่งเธอเข้าสู่นวกสถาน ณ ที่ใด

นี่คือปัญหาซึ่งเคยปรากฏขึ้นที่ชั่วเวลามาแล้ว แต่ที่นั่น คำสนับสนุนจากกรุงโรมให้ส่งนวกชนไปยังนวกสถานทางภาคเหนือของประเทศฝรั่งเศส ณ เมือง โบยงซี ได้ถูกคัดค้านอย่างขันแข็ง มีการโต้แย้งว่า ชาวพื้นเมืองที่ได้รับกระแสรีบกเป็นนักบวชของคณะควรให้ได้รับการอบรมอย่างดีที่สุดในรูปแบบวัฒนธรรมของชาวเมืองนั้น เสียงของชาวคณะที่นั่นเป็นเอกฉันท์ และที่สุดผู้โต้แย้งก็ชนะให้มิลิทีก่อตั้งนวกสถานของตนเองได้ในประเทศจีน

อย่างไรก็ตาม ในสยามมีความเห็นพ้องต้องกันว่า คุณลูซีต้องไปฝึกชีวิตนักบวชในต่างประเทศ คุณแม่แบร์นาร์ดีเห็นชอบจะให้เธอไปที่โบยงซี ส่วนซิสเตอร์เจมมะซึ่งมีความรู้สึกถือเอาความเหมาะสมเป็นหลักคิดว่า เธอควรไปยังประเทศที่มีอากาศอบอุ่น เธอจะได้ไม่รู้สึกว่ายู่ลำบากระหว่างฤดูหนาวในประเทศฝรั่งเศส เสียงสนับสนุนอย่างแข็งขันที่สุดให้ส่งคุณลูซีไปยัง โบยงซีคือเสียงของซิสเตอร์มารี เดอ ลูร์ด ผู้ซึ่งได้เขียนจดหมายอย่างยืดเยื้อเกลี้ยกล่อมคุณแม่แซงต์ฌอง มาร์แตง เธอโต้แย้งระหว่างผลที่จะได้ทางฝ่ายจิตซึ่งมีมากเกินไปกับผลเสียอันเกิดจากดินฟ้าอากาศ คุณลูซีรู้ภาษาฝรั่งเศสน้อยมาก เรื่องนี้เป็นความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเธอที่จะเป็นชาวออร์สูลิน “เพราะภาษาฝรั่งเศสเท่านั้นสามารถทำให้ผู้สัมครเป็นสมาชิกของคณะ ฯ เข้าใจข้อเขียนต่าง ๆ ของคณะ ฯ ได้ชัดเจน” เนื่องจากซิสเตอร์มารี เดอ ลูร์ดเองก็ได้รับการอบรมเป็นนวกชนที่โบยงซี ด้วยความชื่นชมในนวกสถานแห่งนั้น เธอจึงสรุปจดหมายด้วยสำนวนแบบกำปั้นทุบดินว่า “ทุกคนรู้ว่านวกสถานของฝรั่งเศสถือได้ว่าดีที่สุด”

กลางเดือนมกราคม จึงได้ข้อสรุป วันที่ **21** มีนาคม คุณลูซีซึ่งจะรู้จักเธอกันในนาม “ซิสเตอร์มารี โยเซฟ” (**Marie Joseph**) ก็ออกเดินทางทางเรือไปยังประเทศฝรั่งเศส ร่วมทางไปกับครอบครัวโปเรตสแตนต์ครอบครัวหนึ่งซึ่งชาวคณะอัครทูตรู้จักดี ในจดหมายที่เขียนส่งมายังมาแตร์เดอี คุณลูซีเล่าว่ามีชายคนหนึ่งบนเรือโดยสารลำนั้นได้พยายามพูดชักชวนเธอให้หันเหไปจากกระแสเรียก แต่คุณลูซีตัดสินใจแน่วแน่แล้ว เธอเล่าว่าเธอให้อภัยบุญผู้นั้นที่ตั้งคำถามอย่างไร้สาระ เพราะ “เขาไม่รู้จักพระเจ้า!”

วันเดียวกับที่คุณลูซี ทรรทรานนท์ ลงเรือเดินทางไปประเทศฝรั่งเศสนั่นเอง คุณแม่แบร์นาร์ด์ได้รับจดหมายฉบับหนึ่งจากกรุงโรม ซึ่งจะทำให้สำนักของคณะอัครทูตในสยามเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น เมื่อเจ็ดสัปดาห์ก่อน คือวันที่ **2** กุมภาพันธ์ เป็นวันครบรอบปีที่สามของโรงเรียนมาแตร์เดอี ท่านสังฆราชเปร์โรสได้มาเยี่ยมคุณแม่แบร์นาร์ด์ มังแซล มีพระสงฆ์หนุ่มองค์หนึ่งติดตามมาด้วยคือคุณพ่อยอร์จ มิราเบล (**George Mirabel**) ซึ่งเป็นบาทหลวงชาวคณะสำนักธรรมทูตต่างประเทศแห่งกรุงปารีสเหมือนกัน เวลานั้นท่านรับหน้าที่ดูแลการประกาศพระวรสารทางภาคเหนือของสยาม ท่านเปร์โรสแจ้งจุดประสงค์ของการมาเยี่ยมคราวนี้อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมาว่า คณะอัครทูตจะรับข้อเสนอของท่านให้ก่อตั้งสำนักอีกแห่งที่เชียงใหม่อันเป็นเมืองสำคัญทางภาคเหนือของสยามจะได้หรือไม่

แต่เดิมมา เชียงใหม่ซึ่งเป็นอาณาจักรอิสระ เคยมีธรรมทูตคาทอลิกมาเยี่ยมเยือนเมื่อปี **1843** แต่ความพยายามของคณะธรรมทูตครั้งนั้นไม่ได้รับผล ในไม่ช้าคณะนั้นก็ต้องกลับกรุงเทพฯ ๑ **24** ปีต่อมาคือในปี **1867** มิชชันนารีอเมริกันนิกายเพรสไบทีเรียนได้มายังเชียงใหม่ เริ่มงานแพร่พระวรสารด้วยการตั้งสถานพยาบาลและศูนย์สอนศาสนาเล็ก ๆ หลายแห่ง กิจการของบุคคลเหล่านี้แม้เต็มไปด้วยความยากลำบากนานาประการแต่ก็ได้รับผลสำเร็จ จนบัดนี้มิชชันนารีโปเรตสแตนต์ก็ตั้งมั่นอยู่ได้ทั้งโรงเรียนและโรงพยาบาล ดินแดนแห่งนี้จึงดูเหมือนเป็นเขตอิทธิพลของโปเรตสแตนต์ แต่ธรรมทูตคาทอลิกกลับมีความพยายามน้อยมาก หลายเดือนก่อนด้วยการส่งเสริมของท่านสังฆราชเกบริองต์ จากกรุงปารีส ท่านสังฆราชเปร์โรสจึงส่งธรรมทูตสองท่านไปสำรวจดินแดนทางภาคเหนือแห่งนี้

รายงานของท่านธรรมทูตซึ่งมีแต่เรื่องดี ๆ และน่าสนใจอย่างยิ่ง ชวนให้ท่านเปร์โรสคิดว่า บัดนี้ภาคเหนือเป็นดินแดนอันอุดมสมบูรณ์สำหรับงานแพร่พระวรสาร อย่างไรก็ตาม ท่านตระหนักดีแบบเดียวกับคุณพ่อมิราเบลว่าอาศัยการศึกษาเท่านั้น งานธรรมทูตจึงจะได้รับความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ท่านจึงสนับสนุนให้ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลและคณะอัครทูตซึ่งได้รับความสำเร็จในการตั้งโรงเรียนที่กรุงเทพฯ ๑ แล้วให้ไปตั้งโรงเรียนที่เชียงใหม่ แม้ว่าคณะเซนต์คาเบรียลจะรู้สึกลังเลในตอนแรกเพราะไม่มั่นใจในด้านงบประมาณ แต่คุณแม่แบร์นาร์ด์กลับเห็นว่าคณะอัครทูตมีทางทำให้เป็นไปได้ แม้ว่ามาแตร์เดอียังมีคนร่วมงานไม่พอและยังมีหนี้สินติดค้างอยู่ คุณแม่ก็ไม่คิดว่านี่เป็นอุปสรรคที่จะ

ก่อตั้งสำนักใหม่ ไม่มีสิ่งใดเป็นไปได้ในอาณาจักรของพระเจ้า! ด้วยความมั่นใจว่าพวกตนกำลังทำงานของพระเจ้าอยู่ คุณแม่ไม่เคยสงสัยว่าพระเจ้าจะไม่ทรงช่วยให้ทำงานได้สำเร็จ! คุณแม่เชื่อว่าจะต้องมีปาฏิหาริย์เกิดขึ้นโดยไม่ต้องสงสัย!

ท่านแปร์โรสซึ่งได้กำลังใจจากความกระตือรือร้นของคุณแม่แบร์นาร์ด์ได้เขียนจดหมายถึงคุณแม่แห่งคัมมอส มาร์แตง อย่างยืดยาวเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ อธิบายแผนการคร่าว ๆ ที่ท่านหวังจะได้ดินแดนแปร์พระวารสารแห่งใหม่มีความว่า:

วันนี้ข้าพเจ้าอยากจะขอความช่วยเหลือจากคุณแม่เพื่อดำเนินงานตามโครงการซึ่งข้าพเจ้าปรารถนาอย่างร้อนรนนานมาแล้ว บัดนี้โครงการนั้นกำลังจะปรากฏเป็นจริงขึ้น นั่นคือการตั้งศูนย์คริสตชนแห่งใหม่ขึ้นทางภาคเหนือของสยาม คือที่เชียงใหม่ อันเป็นเมืองใหญ่ซึ่งมีมิชชันนารีชาวอเมริกันนิกายโปรเตสแตนต์จากพม่าเข้ามาดำเนินการในเมืองนี้มานานแล้ว และที่นี้ก็เป็นทีที่ซึ่งมิชชันคาทอลิกจะได้รับการต้อนรับด้วย ตามที่ได้สังเกตเห็นระหว่างที่เดินทางไปสำรวจ เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงานแพร่ธรรม เราต้องสร้างโรงเรียนเพื่อจะได้เป็นที่รู้จักและเป็นที่น่าเชื่อถือ ราคาคณะเซนต์คาเบรียลจะเปิดโรงเรียนสำหรับเด็กชาย ชื่อเสียงและความสำเร็จของราคาคณะนี้ในกรุงเทพฯ จะเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ที่เคยรู้จักคณะนี้ตั้งแต่เริ่มงาน ส่วนเด็กหญิงข้าพเจ้าต้องการให้ซิสเตอร์คณะออร์สุลินก่อตั้งโรงเรียนขึ้นแห่งหนึ่ง งานของซิสเตอร์จะมั่นใจได้ว่าต้องได้รับความสำเร็จด้วยดี...

คณะออร์สุลินจะเริ่มงานอย่างเรียบง่าย ท่านแปร์โรสอธิบาย งานนี้จะต้องใช้ซิสเตอร์สามท่านซึ่งอยู่ในสยามมาแล้วชั่วระยะหนึ่งและรู้ภาษาบ้าง คือให้ซิสเตอร์คนหนึ่งรู้ภาษาฝรั่งเศส อีกคนให้คล่องภาษาอังกฤษ (จะเป็นชาวอังกฤษหรืออเมริกันก็ได้) และมีซิสเตอร์ที่ดูแลงานบ้านคนหนึ่ง สำหรับค่าใช้จ่ายทางสังฆมณฑลจะซื้อที่ดินให้ จนกว่าจะถึงเวลาที่คณะออร์สุลินตั้งตัวได้มั่นคงแล้ว คณะออร์สุลินก็จะรับภาระด้วยตนเองต่อไป

เพื่อกระตุ้นให้ดูน่าสนใจ ท่านได้บรรยายถึงดินแดนทางเหนือว่าเป็นดินแดนอันน่ารื่นรมย์ เช่นเชียงใหม่เป็นเมืองที่สงบเงียบกว่ากรุงเทพฯ เป็นเมืองที่สะอาดกว่าและผู้คนก็มีนิสัยเรียบง่ายกว่า เชียงใหม่มีบรรยากาศที่ชวนให้นึกถึงยุโรป เป็นสถานที่อันวิเศษสุดสำหรับซิสเตอร์ใช้เป็นที่พักผ่อนหรือพักผ่อน ถนนหนทางก็ดี มีรถไฟแล่นตรงจากกรุงเทพฯ สัปดาห์ละสองครั้ง โดยใช้เวลาเดินทางเพียง 26 ชั่วโมง ท่านลงท้ายจดหมายว่า “ข้าพเจ้าคงไม่จำเป็นต้องเรียนว่า ยินดีจะช่วยเหลือรับใช้ในทุกวิถีทางจนสุดกำลังความสามารถ”

วันรุ่งขึ้น 6 กุมภาพันธ์ คุณแม่แบร์นาร์ด์ได้เขียนไปถึงกรุงโรม เป็นคำขอร้องของท่านเอง คุณแม่อธิบายว่า ท่านแปร์โรสก็มีส่วนในจดหมายร้องขอนี้ด้วย คุณแม่เห็นพ้องทุกอย่างที่ท่านสังฆราชกล่าว เมื่อเทียบกับคำขอและคำอธิบายของท่านสังฆราช จะเห็นว่าจดหมายของคุณแม่แบร์นาร์ด์เป็นการแสดงความคิดเห็นที่น่าจับใจ ตามแบบฉบับของผู้ที่มีจิตใจเป็นธรรมทูต

จดหมายของท่านมีความว่า:

โปรดอนุญาตให้ลูก ๆ ของคุณแม่ในสยามได้ถูกเข้าต่อหน้าท่าน คุณแม่ที่เคาเรพ เพื่อขอให้คำเสนออันอ่อนน้อมของลูก ๆ ได้รับอนุมัติ เพื่อตอบสนองกระแสเรียกของพระเจ้าอีกครั้งหนึ่ง ภาคเหนือของสยามประเทศยังใหม่ต่อคำสอนคาทอลิก เราต้องนำพระวรสารไปสู่ดินแดนแห่งนั้น นี่เป็นความปรารถนาที่บริสุทธิ์ใจแบบธรรมทูต ที่ขออนุมัติจากคุณแม่ให้เราได้นบอบตามพระกระแสเรียกของพระเจ้าและของพระศาสนจักร

นี่เป็นคำร้องขอที่เด็ดเดี่ยวอย่างยิ่งและยากที่จะปฏิเสธ คุณแม่แบร์นาร์ด์ทราบว่าสำนักธรรมทูตใหญ่ (General Curia) ต้องรอบคอบในการเสี่ยงต่องานใหม่ซึ่งเกี่ยวกับการเงินและบุคลากร ด้วยเหตุนี้เพื่อพยายามให้ได้รับการสนับสนุน คุณแม่จึงเขียนจดหมายเล่ารายละเอียดว่าสำนักแห่งใหม่แห่งนี้จะอยู่รอดได้อย่างไร ส่วนบุคลากรท่านก็ต้องการเพิ่มขึ้นโดยชี้ให้เห็นความจำเป็นอันเป็นลักษณะเฉพาะของสำนักทั้ง 2 แห่ง

ปรากฏว่าคำอธิบายของคุณแม่แบร์นาร์ด์ ประกอบกับเหตุผลของท่านสังฆราชแปร์โรส มีน้ำหนักพอที่จะทำให้สำนักธรรมทูตใหญ่เชื่อถือ วันที่ 21 มีนาคม จึงมีจดหมายจากกรุงโรมส่งมายังท่านสังฆราชแปร์โรสและคุณแม่แบร์นาร์ด์อนุมัติให้ตั้งสำนักใหม่ได้ คุณแม่แซงต์มอง มาร์แตง เขียนถึงท่านสังฆราชแปร์โรสว่า “ดิฉันมิได้ตอบข้อเสนองของพระคุณเจ้าโดยทันที เพราะบรรดาที่ปรึกษาและดิฉันประสงค์จะใช้เวลาเพื่อสวดภาวนาและตรึกตรอง ณ วันนี้ ดิฉันยินดีที่จะเรียนพระคุณเจ้าว่าเรายอมรับโครงการของท่านเป็นเอกฉันท์ เราหวังว่าการทำให้โครงการนี้เป็นจริงขึ้นมาก็เพื่อพระสิริโรจน์อันยิ่งใหญ่ของพระเจ้า”

เสียงเดิวน่าที่คัดค้านการอนุมัตินี้คือเสียงของคุณแม่ชาลส์ บริโยด์ (Charles Brillaud) ซึ่งเป็นเจ้าคณะทางภาคเหนือฝรั่งเศส ท่านไม่พอใจเพราะท่านไม่ได้รับการปรึกษาหารือหรือได้รับรู้งานที่ต้องเสี่ยงเงินค่าสุดนี้ แม้ว่าสำนักธรรมทูตในสยามเวลานั้นร่วมอยู่ในแขวงที่ขึ้นอยู่ในการดูแลของท่าน วันที่ 29 มีนาคม ไม่กี่วันหลังจากสำนักธรรมทูตใหญ่ตัดสินใจอนุมัติให้ตั้งสำนักใหม่คุณแม่สตานีสลาส แปร์รอง (Stanislas Peron) เวลานั้นเป็นเลขานุการ ได้เขียนถึงคุณแม่ชาลส์ แจ็ง “ข่าวที่ทำให้คุณแม่กังวล” ว่าทางสำนักใหญ่ได้ส่งจดหมายอนุมัติให้ตั้งสำนักใหม่ที่เซียงใหม่แล้ว

วันอาทิตย์ที่ 19 เมษายน ซึ่งเป็นวันฉลองพระหุมพาบาล⁸ คุณแม่แบร์นาร์ดีจึงได้รับจดหมาย
อนุมัติ ท่านรู้สึกว่าจะจดหมายฉบับนี้เป็นสัญญาณแสดงการอภิบาลของพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ จดหมายนั้น
มีความว่า:

จดหมายนี้นำมาซึ่งความยินดีอันแท้จริงแก่ชาวคณะลูก ๆ ที่รักซึ่งอยู่ในสยาม คือการอนุมัติให้
ตั้งสำนักใหม่ตามที่ได้เสนอขอไป คณะที่ปรึกษาและแม่เฒ่าอย่างลึกซึ้งที่สามารถสนองตอบ
พระกระแสเรียกของพระเจ้าให้ลูก ๆ ทำงานแพร่ธรรม และเป็นการช่วยพระองค์โดยอาศัย
ธรรมทูตคนต่างแดน ผู้มีความกล้าหาญที่จะแพร่พระราชัยของพระเจ้าในอาณาจักรอันไพศาล
ของพระองค์

เมื่อมีเอกสารอันทรงคุณค่าฉบับนี้อยู่ในมือ คุณแม่แบร์นาร์ดีไม่ยอมให้เสียเวลาเลย วันที่ 26
เมษายน เวลาสี่โมงเย็น ท่านก็ขึ้นรถไฟไปเชียงใหม่ ชิสเตอร์เทเรส แมร์แตนส์ร่วมทางไปด้วย ส่วนชิ
สเตอร์เจมมะ ฟินีซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิการินีเมื่อไม่นาน ก็อยู่ดูแลสำนักมาแตร์เดอี รถไฟแล่น
มาอย่างเรียบร้อยศมคำบอกกล่าว ถึงเชียงใหม่เวลา 6 โมงเย็น ใช้เวลา 26 ชั่วโมงพอดีหลังจากออกจาก
กรุงเทพฯ ที่สถานีรถไฟ ท่านได้พบคุณพ่อมิราเบลและเมอร์ซิเออร์ปล็อง (M. Plion) ซึ่งเป็นกงสุล
ฝรั่งเศสประจำภาคเหนือ บุคคลทั้งสองได้นำคุณแม่และซิสเตอร์ไปยังบ้านเล็ก ๆ ของซิสเตอร์พื้นเมือง
คณะหนึ่งคือคณะรักกางเขน (Amantes de la Croix) คณะนี้เพิ่งเริ่มตั้งสำนักที่นี้เมื่อไม่กี่เดือน ทว่าถึงแม้
จะขัดสนจนยากก็ยังต้อนรับอาคันตุกะอย่างอบอุ่นยิ่ง

วันรุ่งขึ้น คุณพ่อมิราเบลได้พาคุณแม่ไปดูที่ดินที่จะจัดหามาเป็นสำนักของคณะออร์สุลิน ที่แรก
คุณพ่อชี้ตรงจุดที่ท่านหวังว่า ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลจะสร้างโรงเรียน แล้วก็มายังอีกแห่งหนึ่งซึ่งคุณแม่
แบร์นาร์ดีมองเห็นทันทีว่าตรงนั้นเหมาะจะตั้งสำนักใหม่ของออร์สุลิน ที่ดินนั้นกว้างขวางพอขยับ
ขยายได้อีก มีทิวทัศน์เป็นภูเขาล้อมรอบ อยู่ใกล้ถนนซึ่งทำให้มีความสะดวก มีบ้านไม้เล็ก ๆ หลังหนึ่ง
อยู่แล้ว ซึ่งสามารถใช้เป็นที่พำนักของซิสเตอร์ได้ คุณแม่แบร์ -นาร์ดีตัดสินใจทันทีว่า “ตรงนี้แหละจะ
เป็นสำนักของ - พระมารดาผู้นิรมล ราซินีแห่งสวรรค์” (Regina Coeli) นี่คือข้อความที่คุณแม่ได้บันทึก
ไว้ในรายงานประจำปีของคณะ

มิใช่ว่าคุณแม่จะไม่คำนึงถึงอุปสรรคต่าง ๆ เช่น การเงิน ชาวเมืองนี้ยังยากจนอาจจ่ายค่าเรียนได้
ไม่มาก ทั้งหมดสอนศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ก็เข้ามาตั้งหลักในเมืองนี้อยู่ช้านานและมีอิทธิพลมาก แต่

คุณแม่ไม่หวาดกลัวง่าย ๆ เมื่อรถไฟเคลื่อนออกจากสถานีเดินทางกลับกรุงเทพฯ ๆ ท่านก็สัญญาว่า “เราจะกลับมาอีก!”

อาศัยความช่วยเหลือของซิสเตอร์เจมมะ ซึ่งเคยรู้งานมาแล้ว คุณแม่แบร์นาร์ดีเริ่มวางแผนงานสำหรับโรงเรียนแห่งใหม่ในทันที บริษัทวิศวกรรมสหรัฐ (Company of United Engineers) รับงานสร้างต่อเติมอาคารเดิมออกไปเป็น 2 ปีก ปีกหนึ่งเป็นตัวโรงเรียน อีกปีกหนึ่งเป็นหอพักนักเรียนประจำ คุณพ่อไบออตโต (Fr. Biotteau) ผู้อำนวยการสำนักกรรมทูตต่างแดนแห่งปารีสประจำฮ่องกง ตกกลงให้คณะอัครสุลินยืมเงินที่จำเป็นต้องใช้ ทางกรุงโรมก่อนมัตริให้คณะอัครสุลินยืมเงิน 6,000 ปอนด์สเตอร์ลิงได้ เดือนตุลาคม ปี 1931 คณะอัครสุลินก็จัดการซื้อที่ดินแปลงนั้นและเริ่มการก่อสร้าง

ในเดือนเดียวกันนั่นเอง ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลสองท่านได้ไปเยี่ยมเชียงใหม่ กลับมาในอีก 10 วันให้หลัง พร้อมด้วยคำตอบรับอย่างกระตือรือร้น การตัดสินใจของคณะภราดาเซนต์คาเบรียลเป็นไปตามที่คุณพ่อมิราเบลสวดขอ เพราะคุณพ่อเชื่อมั่นว่าการตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กชายและโรงเรียนสำหรับเด็กหญิงคู่กันไป เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งสำหรับพระศาสนจักร ถึงกระนั้น คณะเซนต์คาเบรียลยังรี ๆ รอ ๆ อยู่เพราะ “ต้องเสี่ยงเกินไปและมีความลำบากในเรื่องต่าง ๆ” ที่ทำให้คุณพ่อมิราเบลไม่สบายใจ ในรายงานที่คุณพ่อเสนอท่านสังฆราชเปร์โรสในเดือนกรกฎาคมปีนั้น ท่านกล่าวว่า “คณะอัครสุลินได้แสดงออกให้เห็นจิตใจอันร้อนรนและเต็มเปี่ยมด้วยความเชื่อมั่นในการตั้งสำนักใหม่ การปรึกษาหารือกับคณะอัครสุลินก็เป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายดาย กระผมเสียใจที่ไม่สามารถพูดถึงภราดาคณะเซนต์คาเบรียลได้เพียงพอเท่าที่จริงอุปสรรคในงานนี้มาจากคณะภราดาเอง”

อย่างไรก็ตาม บัดนี้อุปสรรคต่าง ๆ ก็ถูกปิดเป่าไปแล้ว คุณพ่อมิราเบลเขียนอย่างยินดีว่า “เมื่อกระผมกล่าวว่า โรงเรียนของภราดาและโรงเรียนของคณะอัครสุลินเป็นที่มั่นหมายว่าจะประสบผลสำเร็จนั้น กระผมมิได้พูดเกินจริง!” โครงการของคุณพ่อต้องการให้โรงเรียนใหม่สองแห่งนี้เปิดทำการสอนพร้อมกันในเดือนพฤษภาคม ปี 1932 เส้นตายนี้ค่อนข้างเร่งรัดอยู่ ก็มีเวลาเตรียมการต่าง ๆ ให้เสร็จในเวลาเพียงหกเดือน ซึ่งมีทั้งการก่อสร้างอาคาร หาเครื่องใช้ไม้สอยที่จำเป็นของโรงเรียน ต่อผู้ได้ระวางหลักสูตรที่จะใช้สอน รวบรวมตำราเรียน และที่ไม่ใช่เรื่องเล็ก ๆ ก็คือหาเงินกองทุนให้ได้พอสำหรับความจำเป็นพื้นฐานในการเริ่มงานระยะต้น ๆ

คุณแม่แบร์นาร์ดีได้ร่างโครงการไว้แล้ว และได้ส่งรายละเอียดเกี่ยวกับซิสเตอร์ที่ท่านคิดว่าจำเป็นสำหรับสำนักที่ตั้งใหม่ วันที่ 1 พฤศจิกายน ท่านได้รับจดหมายเป็นทางการฉบับหนึ่งซึ่งระบุชื่อซิสเตอร์ที่จะไปยังเชียงใหม่ ผู้ดำเนินการตั้งสำนักที่เรขินาซลือคือ คุณแม่แบร์นาร์ดี มังแซล ซิสเตอร์มารีเดอ ลูร์ดี ไชมอนส์ ซิสเตอร์แบร์นาเด็ต ฟาร์เจต์ ซิสเตอร์ซาญู แตร์ราส และยังมีซิสเตอร์อีกคนหนึ่งซึ่งจะมาจากอเมริกาวันที่ 24 พฤศจิกายน ซิสเตอร์มารี เดอ ลูร์ดี ได้เขียนจดหมายถึงเพื่อนคนหนึ่งของท่าน

ที่นิวยอร์ก คือคุณฟอกิล (Fr. Gill) ว่า “ปี 1932 นี้ ภารกิจที่มอบหมายให้ดิฉันทำ ดิฉันถูกกำหนดให้ไป เชียงใหม่ซึ่งอยู่ทางเหนือไกล 400 ไมล์ แม้จะยินดีแต่ดิฉันก็ต้องการคำภาวนาเป็นพิเศษสำหรับการนี้ เพราะมันเป็นเรื่องที่ยากจะยากสักหน่อยสำหรับการดำเนินงานก่อตั้ง...”

แม้ว่าโครงการก่อตั้งสำนักใหม่นี้กำลังรุดหน้าอย่างรวดเร็ว คุณแม่ชาลส์ บริโยต์ยังมีความสงสัยเกี่ยวกับความรอบคอบของโครงการนี้ ในฐานะที่ท่านมีความสามารถในการเป็นผู้อำนวยการ คุณแม่บริโยต์ถือว่าคุณแม่แบร์นาร์ด์มีการตัดสินใจที่ออกจะรีบร้อนและผิดพลาดไป คุณแม่บริโยต์เขียนถึงคุณแม่แซงต์ฌอง มาร์แตงว่า “คุณแม่แบร์นาร์ด์ทำให้ดิฉันรู้สึกอึดอัด บางครั้งดิฉันถามตัวเองว่า เธอเป็นบุคคลที่เหมาะสมสำหรับการเป็นอธิการินีหรือไม่” คุณแม่บริโยต์เห็นว่าการตัดสินใจของคุณแม่แบร์นาร์ด์เป็นไปอย่างรวดเร็ว แล้วก็กลับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เวลาหนึ่งเห็นอย่างนี้ดีแล้วทันทีก็กลายเป็นสิ่งที่เธอเห็นว่าไม่ดีเสียแล้ว คุณแม่แบร์นาร์ด์เรียกร้องต้องการซิสเตอร์เป็นธรรมชาติมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้คุณแม่ชาลส์เขียนจดหมายยืดเยื้อด้วยความไม่พอใจถึงคุณแม่แซงต์ฌอง มาร์แตง มีความว่า:

ดูเหมือนดิฉัน ไม่สามารถทำให้อธิการินีผู้นี้เข้าใจได้ว่า เราไม่มีซิสเตอร์ซึ่งเธอกำลังวิ่งค้นหาเพิ่มเติมไม่หยุดหย่อน เดียวนี้ดิฉันมั่นใจว่า เธอไม่เข้าใจถึงสภาพการณ์ของเรา สำนักใหม่ที่คุณแม่แม่ตกลงใจให้ดำเนินงานไปแล้วนั้นจะไม่สามารถหยุดยั้ง ณ บัดนี้หรือ? อย่างน้อยเลื่อนเวลาไปอีกสัก 3 หรือ 4 ปี หรือมอบให้คณะอื่นดำเนินงานต่อไปจะได้หรือไม่? ดิฉัน ได้คิดอย่างแจ่มแจ้งว่า ดิฉันมีหน้าที่จะต้องนำเสนอความคิดนี้ต่อคุณแม่ด้วยความเคารพยิ่งในทุกสิ่ง ดิฉันยอมสละความคิดเห็นของตนเองด้วยใจจริง ไม่ว่าสิ่งใดที่คุณแม่ตัดสินใจทำคุณแม่แบร์นาร์ด์ก็ยืนยันอยู่ร่ำไปว่าจะต้องมีซิสเตอร์เพิ่มขึ้น แต่เรื่องนี้ไม่อาจจะจัดหาให้ได้ เงินอาจจะได้มาโดยไม่คาดฝัน แต่สำหรับนักบวชย่อมแตกต่างกันออกไป เพราะนักบวชต้องได้รับการอบรม รับการศึกษาให้พร้อมจะทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เวลาหลายปี หากมีแต่สำนักที่กรุงเทพฯ เท่านั้น เราก็สามารถบำรุงสำนักนี้ได้โดยส่งผู้สมัครใจไปให้ เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับชีวิตอันเป็นปกติสุขของนักบวช และเพื่อพัฒนากระแสเรียกดังที่คุณแม่แบร์นาร์ด์อ้างถึง นั่นย่อมเป็นช่วงเวลาอันเหมาะสมสำหรับตั้งสำนักใหม่ แต่ขณะนี้ดิฉันรู้สึกว่ายังไม่ถึงเวลาอันควร

ในจดหมายตอบคุณเหมือนคุณแม่แซงต์ฌอง มาร์แตง โอนเอียงไปทางเห็นด้วยกับการประเมินของคุณแม่ชาลส์ ท่านให้ความมั่นใจแก่คุณแม่ชาลส์ว่า เรื่องที่คุณแม่ชาลส์ห่วงเกี่ยวกับคุณแม่แบร์นาร์ด์นั้น มิใช่ว่าจะปราศจากมูล คุณแม่แซงต์ฌองเองก็ได้สังเกตเห็นการตัดสินใจอันหะลวมนี้ แต่ท่านก็ชี้แจงให้คุณแม่ชาลส์เห็นว่า ในช่วงเวลานั้นท่านยังไม่มีใครจะทำงานแทนคุณแม่แบร์นาร์ด์ได้ แม้จะมีคำค้านของคุณแม่ชาลส์ต่อเนื่องไปอีก โครงการสำหรับสำนักใหม่แห่งนี้ก็ยังคงดำเนินต่อเนื่องไป

ความร้อใจของคุณแม่ซาลส์ซ่าว่าจะไร้เหตุผล เมื่อซิสเตอร์สี่ท่านที่ได้รับเลือกไปอยู่ที่ เชียงใหม่ ก็จะมีซิสเตอร์ที่ดำเนินงานทั้งสองโรงเรียนเหลืออยู่ 12 ท่าน แม้จะมีซิสเตอร์ชาวอเมริกันอีก สามท่านที่จะเดินทางมาสมทบ ภาระต่าง ๆ ก็ยังหนักอยู่ โดยเฉพาะสำนักอัครสุลินทั้งสองแห่งกลายเป็น บ่อเกิดแห่งความกังวลที่กำลังเพิ่มขึ้น เมื่อซิสเตอร์ฟรังซิส จอห์นสัน มาถึงสยาม เธอก็ไม่สบายใจ ไม่ สามารถทำงานที่มอบให้ ขณะที่เธอยังเป็นนวกชน เธอเชื่อมั่นอย่างเต็มที่ว่ากระแสเรียกของเธอคือการ เป็นกรรมทูตในต่างแดน ซิสเตอร์ผู้ใหญ่ที่คุณดูแลบรมเธออาจจะเห็นงามตามคำขอของเธอ จึงส่งเธอมา สยามในเวลาไม่กี่สัปดาห์หลังจากเธอเข้าพิธีปฏิญาณตนครั้งแรก อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เริ่มแรกเธอก็ กระทบกระชวยและไม่พอใจ คุณแม่แบร์นาร์ด์ต้องเผชิญกับการตัดสินใจที่ลำบากว่าซิสเตอร์ผู้นี้ควร ได้รับอนุมัติให้เข้าพิธีปฏิญาณตนตลอดชีวิตหรือไม่มิใช่ซิสเตอร์ฟรังซิสขาดฤทธิ์กุศล คุณแม่แบร์ นาร์ด์รู้ว่าเธอเป็นผู้ “มีความสามารถ เอื้อเฟื้อ นบนอบ และเป็นที่รักของทุกคน” แต่ดูเหมือนว่าไม่มีงาน ใดในสำนักซึ่งทำความพอใจให้เธอ เธอเกลียดการสอน เมื่อถามเธอว่ามีงานอะไรที่ทำให้เธอมีความสุข คุณดูแลคนป่วย ดูแลห้องเด็กหรือสาวคร่าฟิงภาวนา เธอเองก็ดูเหมือนไม่รู้ว่าจะอยากทำอะไร เธอไม่ยอม กลับยุโรป เธอบอกว่าถ้าเธอถูกส่งกลับ เธอก็จะออกจากคณะ มีคำแนะนำให้เธอย้ายไปอยู่ที่สำนักใน ประเทศจีน แต่นี่ก็ดูเหมือนไม่ทำให้เธอสบายใจ สิ่งเหล่านี้ยิ่งทำให้คุณแม่แบร์นาร์ด์สงสัยกระแสเรียก ของซิสเตอร์ฟรังซิส

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือปัญหาของซิสเตอร์มาเรีย ลูอิซา เยมินาติ เธอดูไม่มีความสุขและ ท้อแท้ใจ กินไม่ได้ นอนไม่หลับจนน่าเป็นห่วง เช่นเดียวกับซิสเตอร์ฟรังซิส เธอไม่สามารถอธิบายได้ว่า จะมีสิ่งใดช่วยระงับความไม่สบายใจของเธอได้ และยิ่งที่ยิ่งมากขึ้นจนแสดงออกอย่างรุนแรงทาง อารมณ์ ทำให้เห็นว่าสำนักในสยามมีแรงกดดันมากเกินไปกว่าที่เธอจะสามารถรับได้ แม้การทำงาน ที่วัดกาลหว่าร์กับซิสเตอร์อีกแ่นสผู้สงบเงียบและศรัทธาก็ไม่อาจช่วยเธอได้ เดือนพฤศจิกายน ซิสเตอร์ อีกแ่นสจึงเขียนจดหมายถึงกรุงโรมกล่าวว่า “ดิฉันเสียใจอย่างยิ่งที่ไม่สามารถทำให้เพื่อนร่วมงานของ ดิฉันมีความสุขได้...”

แม้จะเห็นชัดว่า ไม่มีความสุข แต่ซิสเตอร์มาเรีย ลูอิซายังยืนยันว่ากระแสเรียกของเธออยู่ที่การ ทำงานกรรมทูต ในที่สุดจึงมีการเตรียมการให้เธอจากกรุงเทพฯ ไปยังประเทศจีน ในตอนกลางเดือน พฤศจิกายน นี่ไม่ใช่การตัดสินใจที่น่าพอใจในความเห็นของคุณแม่แบร์นาร์ด์ ถ้าหากว่าสำนักกรรมทูต ในประเทศจีนเกิดไม่ลงตัวยิ่งกว่าสำนักในสยาม แต่ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ คุณแม่ไม่สามารถให้ คำแนะนำที่ดีกว่านี้

ไม่ต้องสงสัยว่าซิสเตอร์ชาวอเมริกันสามท่าน ซึ่งมีสุขภาพแข็งแรง เป็นผู้ใหญ่สมวัย ได้รับการ ศึกษาอบรมอย่างดี มีความรู้ลึกซึ้งขึ้นชมในสำนักอย่างยิ่ง จากจดหมายเวียนของคุณแม่แซงค์มอง มาร์

แดง ขอสู่อาสาสมัครมาอยู่สำนักต่าง ๆ เดือนมกราคมปี 1931 ซิสเตอร์เบทริส แฮนซัน (Beatrice Hanson) จากกัลเวสตัน เท็กซัส ซิสเตอร์โคลทิลด์ อัญจลา แมคแคน (Coltilde Angela McCa) จากเมืองกัลเวสตันเหมือนกัน และซิสเตอร์มารี ซีแฮน (Mary Sheehan) จากเมืองดีเคเตอร์ รัฐอิลลินอยส์ (Decatur, Illinois) ได้เขียนถึงคุณแม่มาร์บารา คลาโฮลท์ (Barbara Klaholt) ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะภาคกลางของสหรัฐอเมริกา (Central Province) แสดงเจตจำนงอุทิศตนสมัครเป็นธรรมทูตในต่างแดน

ซิสเตอร์เบทริส แฮนซัน เดิมชื่อ เอควินา (Edwina) เกิดที่เมืองกัลเวสตัน รัฐเท็กซัส เมื่อปี 1900 สมัครเป็นนวกชนที่เมืองดัลลาส (Dallas) เท็กซัสเข้าพิธีปฏิญาณตนตลอดชีวิตที่เมืองกัลเวสตันในปี 1926 ที่ซึ่งเธอทำงานด้านการสอนสืบทอดมา จดหมายของเธอเล่าเรื่องแจ่มแจ้งและตรงไปตรงมาว่า “ดิฉันปรารถนาอุทิศตนเพื่อสำนักในรัฐมอนทานา หรือสำนักสักแห่งในต่างประเทศ ดิฉันมิได้รับพระพรให้มีความสามารถพิเศษที่ดีเด่น แต่ดิฉันสามารถและเต็มใจทำงานอย่างหนัก”

ซิสเตอร์โคลทิลด์ อัญจลา แมคแคน เดิมชื่อ เจน (Jane) เกิดที่เคาน์ตี เว็กซ์ฟอร์ด (County Wexford) ประเทศไอร์แลนด์ เมื่อปี 1903 สมัครเป็นนวกชนที่เมืองดัลลาส และเข้าพิธีปฏิญาณตนตลอดชีวิตที่เมืองกัลเวสตันเมื่อปี 1927 คำสนองกระแสเรียกเป็นธรรมทูตซึ่งตรงกับบุคลิกลักษณะของเธอคือง่ายและเบิกบาน เธอกล่าวว่า “คุณแม่โปรดเติมชื่อของดิฉันในบัญชีผู้สมัครเป็นธรรมทูตต่างแดนด้วยนะคะ ดิฉันอายุ 27 ได้รับพระพรให้มีสุขภาพดี ฟันดี สายตาดี สามารถรับประทานอะไรก็ได้... ดิฉันสบายใจมาก และคล่องแคล่วพร้อมจะกระโดดไปที่ไหนก็ได้ตามรับสั่งของพระเจ้า ดิฉันยินดีท่องเที่ยวทุกแห่งเหมือนคนพเนจร หากว่าดิฉันทำอะไรได้แม้แต่น้อยเพื่อพระเจ้า ณ ที่นั่น”

ซิสเตอร์มารี ซีแฮน เดิมชื่อ มากาเรต (Margaret) เกิดที่เมืองดีเคเตอร์ รัฐอิลลินอยส์ เมื่อปี 1901 สมัครเป็นนวกชนที่เมืองอัลตัน (Alton) ในรัฐอิลลินอยส์ เข้าพิธีปฏิญาณตนตลอดชีวิตที่บ้านเกิดของเธอที่เมืองดีเคเตอร์ เมื่อปี 1925 ในจำนวนซิสเตอร์ทั้งสามนี้ ดูเหมือนเธอเป็นคนเงิบที่สุด และมีอารมณ์มั่นคงที่สุด มีประสบการณ์ในด้านการสอนอยู่หลายปี ในรายงานของอธิการีกกล่าวถึงเธอว่า “เธอเป็นคนกระตือรือร้นและไวใจได้ ละเอียดอ่อน มีจิตสำนึกในหน้าที่ที่เธอได้รับมอบหมาย และมีศรัทธามั่นคง”

เดือนมิถุนายนปีนั้น ซิสเตอร์ทั้งสามก็ได้รับทราบว่าได้เป็นธรรมทูตไปต่างประเทศ และทราบว่าจุดหมายปลายทางของเธอคือสยาม ฤดูร้อนปีนั้นจึงเป็นช่วงเวลาที่เธอเตรียมตัวไปสู่ชีวิตใหม่ เดือนตุลาคม ซิสเตอร์ริตา บัทเทล (Rita Buttell) จากเนบราสก้า ซึ่งมีปลายทางที่เมืองฮาร์บิน (Harbin) อันเป็นสำนักธรรมทูตแห่งใหม่ที่ประเทศจีนตอนเหนือได้ร่วมทางมาด้วย เธอกล่าวลากันด้วยน้ำตานองหน้า และขึ้นรถไฟมาที่เมืองซีแอตเติล รัฐวอชิงตัน ถึงที่นั่นในวันที่ 15 ตุลาคม สองวันต่อมาได้ลงเรือโดยสารชื่อ *SS President Taft* เพื่อเดินทางเป็นเวลาแรมเดือน ซิสเตอร์เบทริส แฮนซัน ถูกแต่งตั้งให้เป็น

ผู้จัดบันทึกสำหรับคณะเดินทางนี้ วันก่อนจากมา ซิสเตอร์เบทริสได้เขียนจดหมายฉบับแรกในจำนวนหลายสิบฉบับ เป็นจดหมายที่อ่านสนุกและมองเห็นภาพ ความว่า:

พรุ่งนี้เช้าตรู่ พอสว่าง เราจะเริ่มรวบรวมกล่อง 7ใบที่ใส่ลูกกวาด ลูกก็ 4กล่อง ผลไม้ 3ถุง ร่ม 3คัน กระเป๋าถือ 2ใบ พิมพ์ดีดกระเป๋าหิ้วเครื่องหนึ่ง กล้องโกดัก 3ตัว กระตักน้ำ 1ใบ เสื้อคลุมยาว 3ตัว ผ้าคลุมไหล่ 1ผืน และกระเป๋าสัมภาระต่าง ๆ อีก 1ใบ โชคดีที่กระเป๋าเดินทางใบใหญ่ของเราหลายใบได้ส่งไปล่วงหน้าแล้ว เราจะต้องหอบหิ้วข้าวของสัมภาระเหล่านี้ได้ข้ามสะพานที่ทอดขึ้นเรือโดยสาร ซึ่งถ้าเรือไม่จมเพราะน้ำหนักสิ่งของของเราเสียก่อน เราก็จะออกเรือไปเหนือน่านน้ำอันกว้างใหญ่ของมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งมองไม่เห็นขอบเขต

การเดินทางคราวนี้ราบรื่นและปราศจากอุปสรรค จนกระทั่งถึงฮ่องกง ก็ประสบความวุ่นวายอย่างหนึ่งในบรรดาคความวุ่นวายทั้งหลายซึ่งไม่อาจอธิบายได้ เรื่องแบบนี้มักเกิดขึ้นเสมอในการเดินทางทางตะวันออก เมื่อคณะของซิสเตอร์มาถึงท่าเรือเพื่อจะลงเรืออีกลำเดินทางต่อไปช่วงสุดท้ายก็ได้รับคำบอกเล่าว่าเธอมาช้าไป เพราะเรือเล็กที่จะลำเลียงเธอ ไปขึ้นเรือใหญ่ชื่อ **อัญชัญ (Anshun)** ออกไปแล้ว สัมภาระต่าง ๆ ก็ขนใส่เรือไปหมดโดยไม่มีกลุ่มของเธอตามไปด้วย ซิสเตอร์จึงร้องขอให้ตัวแทนของ **American Express** ช่วย ชั่วไม่กี่นาที ตัวแทนผู้นั้นก็ส่งสัญญาณเรียกเรือยนต์ลำหนึ่ง เร่งให้ซิสเตอร์รีบลงเรือลำนั้น ซึ่งแล่นฉิวฝ่าคลื่น ไปถึงเรืออัญชัญ ซึ่งมันไคสำหรับปีนขึ้นเรือยังห้อยอยู่ วันรุ่งขึ้นซิสเตอร์ก็มาถึงซัวเถา ได้พบปะกับพวกซิสเตอร์และได้เห็นการทำงานของสำนักในประเทศจีนอยู่วันหนึ่ง แล้วทั้งสามก็เดินทางต่อมายังสยาม ส่วนซิสเตอร์ริตา บัทเทิลก็เดินทางต่อไปยังภาคเหนือของประเทศจีน

ตลอดสี่วันที่เหลือ ซิสเตอร์ทั้งสามเดินทางเลียบริมทะเลจีนเข้าสู่อ่าวสยาม ได้พบเห็นความรุนแรงน่าสะพรึงกลัวอันเกิดจากวันหลังของไต้ฝุ่น ในที่สุด วันพฤหัสบดีที่ 13 พฤศจิกายน ก็เข้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีน้ำขุ่นคลั้ว เพื่อเข้ามากรุงเทพฯ ฯ ซิสเตอร์เบทริสเขียนไว้ว่า “พวกเราใช้เวลาตลอดเข้าล่องมาตามแม่น้ำอย่างตื่นตาตื่นใจ” เธอเล่าว่า:

ผ่านดงมะพร้าวหนาที่บึงทุ่งนาสีเขียวมรกต เต็มไปด้วยวัดทางพุทธศาสนาซึ่งจะเห็นยอดแหลม ๆ ของวัดคาทอลิกเล็ก ๆ สองแห่งสูงเด่นแทรกอยู่พร้อมไม้กางเขน ราว 10 โมงเช้าเราก็ตั้งเรือที่นั่น ‘หัวใจเราเต้นแรง’ ท่ามกลางคนแต่งตัวแปลก ๆ บางคนก็ไม่สวมเสื้อ เราได้เห็นคนแต่งชุดสีดำขาว อันเป็นเครื่องแบบของชาวคณะอัครทูตของเรา เมื่อทักทายกันแล้ว คุณแม่อธิการได้พาเราไปยังอาสนวิหาร เพราะเราเตรียมอดอาหารไว้แล้วเพื่อรับศีลมหาสนิท ก่อนอื่น เราก็เข้าเยี่ยมคารวะท่านสังฆราช ซึ่งได้กรุณาให้บาทหลวงท่านหนึ่งมาโปรดศีลมหาสนิทแก่พวก

เราเป็นครั้งแรกในคืนแดนแห่งพันธสัญญา แล้วเราก็เดินทางมาสำนักมาแตร์เดอีเป็นคอนเวนต์เล็ก ๆ ที่งดงาม อยู่ท่ามกลางสนามกว้างใหญ่สีเขียวชอุ่มและต้นไม้ดอกมากมาย ซิสเตอร์กำลังรอต้อนรับเรา “สู่อะฮ์”

ธรรมทูตใหม่ใช้เวลาว่างสามวันเพื่อทำความคุ้นเคยกับชีวิตใหม่ รื้อสัมภาระที่ติดตัวมา ปรับตัวให้เข้ากับความเป็นอยู่ และเขียนจดหมายถึงบ้าน ครอบครัวและเพื่อน พอมาถึงสยาม ซิสเตอร์มารี ชิแชนได้เขียนถึงสำนักเดิมของเธอที่เมืองเคิลเตอร์ว่า:

มาแตร์เดอีเป็นบ้านที่งดงาม เรามีห้องนอนที่อยู่สบาย และมีห้องสำหรับชุมนุมกัน อันที่จริงบ้านหลังนี้น่าอยู่มาก สวนก็เขียวชอุ่ม เพราะเพิ่งสิ้นฤดูฝน ในบริเวณบ้านยังมีคลอง ซึ่งทำให้มองดูเหมือนเรามีทะเลสาบเล็ก ๆ ด้วย

พอถึงวันจันทร์ ซิสเตอร์เหล่านี้ได้ก้าวเข้าห้องเรียนเป็นครั้งแรกอย่างตื่นเต้น และได้พบว่าการสอนของเธอไม่ค่อยหนักอย่างที่คาดคิดไว้ เพราะเธอสอนเด็กเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งรู้ภาษาอังกฤษดีแล้ว ซิสเตอร์มารี ชิแชน สังเกตเห็นว่า นักเรียนของเธอนั่งเรียนเงียบ ๆ เชื่อฟังดี ว่าง่าย เรื่องวินัยที่โรงเรียนมาแตร์เดอีไม่มีปัญหา อย่างไรก็ตาม ซิสเตอร์ทั้งสามได้รับคำแนะนำจากซิสเตอร์ราฟาแอลซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนว่า ต้องการให้งานของเธอเบามือเพื่อให้เธอมีเวลาว่างมาก ๆ สำหรับเรียนภาษาไทย นี่เป็นสิ่งสำคัญเพราะซิสเตอร์ต้องสอบภาษาไทยให้ได้เร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้เพื่อจะได้รับการรับรองจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แม้ว่าเรื่องนี้ถือว่าเป็นเรื่องแรกที่ต้องคำนึงถึงสำหรับซิสเตอร์ ทว่าบัดนี้เรื่องนี้กลายเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากมีกระแสชาตินิยมกำลังแผ่ขยายในสยาม เพื่อกระตุ้นให้สยามเป็นไทจากประเพณีและวัฒนธรรมแบบยุโรป แม้ว่าคนไทยยังกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาอังกฤษ แต่ก็ยังพยายามบ่มเพาะความภาคภูมิใจในภาษาของตนด้วย ในจดหมายที่ซิสเตอร์เจมมะ ฟินี เขียนถึงคุณแม่แซงต์ฌอง มาร์แตง บรรยายไว้ว่า:

คนไทยหลักแหลมมากที่จะรักษาภาษาของตนให้คงอยู่กับกาลสมัย นี่เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ คนไทยเรียนรู้ความเจริญและวิทยาการจากชาวยุโรป แต่บัดนี้คนไทยร้อนใจที่จะไม่ยอมสูญเสียสถานภาพของการเป็นชาติไป และภาษาก็เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างชาตินิยม ดินนัมนั่นใจมากกว่าถ้าโรงเรียนของเราจะพัฒนา เราต้องทำให้มาตรฐานของภาษาไทยขึ้นสู่ระดับเดียวกับภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ดิฉันคิดว่ามันค่อนข้างจะเป็นอุปสรรคหากเราจะเน้นให้สองภาษานี้เด่นเท่านั้น แม้ว่าท่านสังฆราชและท่านอธิการิณีจะเห็นแตกต่าง

แม้จะยังไม่เด่นชัดนักในเวลานั้น แต่สยามกำลังเข้าสู่ศักราชใหม่ที่ทำให้มีการะในโรงเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนที่ดำเนินงานโดยชาวต่างชาติ แต่ไม่มีอะไรเหนี่ยวรั้งความกระตือรือร้นของซิสเตอร์ได้ขณะที่เตรียมเปิดสำนักที่สอง การเยี่ยมจากท่านสังฆราชเกบรียองต์ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักธรรมทูตต่างแดนแห่งกรุงปารีสยิ่งช่วยเสริมกำลังใจ เมื่อท่านแสดงความยินดีที่คณะอัครสุลินรับภาระการงานที่มีคุณค่าสำหรับพระศาสนจักร อย่างไรก็ตาม คำยกย่องก็ไม่ทำให้ภาระทางการเงินของคณะอัครสุลินบรรเทาลง ช่วงหลายสัปดาห์แรกในเดือนมกราคมดูเหมือนคณะอัครสุลินไม่สามารถหาเงินจำนวนที่ต้องจ่ายได้ ซิสเตอร์มารี เดอ ลูร์ดเขียนจดหมายฉบับหนึ่งถึงเพื่อนของเธอที่นิวยอร์ก เธอเป็นเชิงประชญาว่า “การเริ่มต้นก็เป็นอย่างนี้แหละ! ดังนั้นเราจึงต้องอยู่ด้วยความเชื่อไม่ใช้อยู่ด้วยความกังวล ถ้าพระเจ้าทรงต้องการ โรงเรียนเรยีนาเชลี ดิฉันก็มั่นใจว่าพระองค์จะทรงพาเราไปตลอดรอดฝั่ง”

ความกังวลที่ไม่ขาดสาย พอ ๆ กับเรื่องนี่คือเรื่องบุคลลากร เมื่อซิสเตอร์มาเรีย ลูอิซา จากไป ซิสเตอร์ฟรังซิส จอห์นสัน ก็ถูกย้ายไปทำงานที่วัดกาลหวาร์กับซิสเตอร์อิกแนส แต่เรื่องนี้ไม่ช่วยทำให้เธอคลายความซึมเศร้าและความกังวลใจ เดือนมกราคม คุณแม่แบร์นาร์ด์ได้รับทราบจากกรุงโรมว่าซิสเตอร์ฟรังซิสยังไม่อาจเข้าพิธีปฏิญาณตนตลอดชีวิตในเมื่อเธอยังคงมีจิตใจไม่สงบแน่วแน่ เดือนกุมภาพันธ์ เธอจึงเดินทางไปปารีสร่วมกับธรรมทูตบางท่านที่กำลังเดินทางกลับ แล้วก็เดินทางต่อไปยังอังกฤษ เธอจะได้พบชีวิตแบบยูโทเปีย ดังที่เธอหวังไว้หรือไม่ เราไม่อาจรู้ได้ เพราะข่าวคราวได้เงียบหายไปพร้อมกับการจากไปของเธอ

ความผิดหวังเรื่องต่อไปคือเรื่องของซิสเตอร์กุนิกันเด เบคซาร์ ซึ่งมาจากประเทศจีนเมื่อเดือนพฤศจิกายนที่แล้ว โดยพื้นฐานแล้วเธอเป็นครูสอนดนตรี แต่มิได้พร้อมที่จะสอนวิชาในชั้นเรียนดังที่คุณแม่แบร์นาร์ด์กะการณไว้ คุณแม่แบร์นาร์ด์เขียนจดหมายด้วยความผิดหวังว่า “เธอรู้จักแต่ดนตรี เธอรู้จักภาษาฝรั่งเศสสูง ๆ ปลา ๆ และไม่รู้จักภาษาอังกฤษ” เพราะฉะนั้น จึงเป็นเสมือนการหวนกระหน่ำซ้ำเติมเมื่อคุณแม่แบร์นาร์ด์ได้รับจดหมายจากคุณแม่ชาลส์ บริโยด์ ตอนปลายเดือนกุมภาพันธ์ว่าจะไม่มีซิสเตอร์คนใดจากภาคเหนือของฝรั่งเศสถูกส่งมา คุณแม่แบร์นาร์ด์เขียนถึงคุณแม่แซงต์มอง มาร์แตง ว่า “นี่เหมือนกับถูกสายฟ้าฟาด - ถ้อยคำนี้คงไม่แรงเกินไปสำหรับสภาพการณ์ที่เราเป็นอยู่ คุณแม่ชาลส์ให้ดิฉันเลื่อนวันเปิดสำนักใหม่ให้เป็นวันหลังการประชุมใหญ่ ซึ่งเป็นไปไม่ได้ค่ะ! สำนักใหม่ได้กำหนดจะทำพิธีเปิดในวันเดียวกันนั้น ท่านสังฆราชจะมาวยพรอย่างเป็นทางการเพื่อเปิดสำนักแพร่ธรรมแห่งนี้ เราไม่อาจเลื่อนกำหนดได้”

แม้จะมีความยากลำบากต่าง ๆ คุณแม่แบร์นาร์ด์ก็มีพรพิเศษที่จะนำประชาคมของเธอให้รอดไปเบื้องหน้า ให้มองไปสู่นาคต ให้ชื่นชม ทั้งที่คณะต้องกระเบียดกระเสียดเพราะต้องใช้จ่ายเงินในการ

ก่อสร้าง ให้ยินดีที่ซิสเตอร์มารี เดอ ลูร์ด และ ซิสเตอร์อักแนส สอบภาษาไทยได้ และขอบคุณคุณพ่อ มิราเบลที่ต้องทำงานหนักเพื่อประโยชน์ของชาวคณะที่เชียงใหม่ แต่ขณะที่คุณแม่แบร์นาร์ดยังยึด วิสัยทัศน์ของท่านสำหรับอนาคต ซิสเตอร์เจมมะ ฟินีซึ่งเวลานั้นรับมอบให้อำนวยการ โรงเรียนมาแตร์ เดอ ได้ประเมินผลการดำเนินงานในปัจจุบันปรากฏว่า มีนักเรียน **198**คน แต่มีซิสเตอร์ทำการสอนเพียง เจ็ดคน !

ทั้งที่มีงานรออยู่ข้างหน้า แต่ก็ดูจะง่ายกว่าสำหรับคนที่กำลังจะไปอยู่ที่นั่น ความรู้สึกที่ว่านี่เป็นการเริ่มต้นใหม่ ความรู้สึกที่ว่าตนถูกคัดเลือกให้ไปรับงานสำคัญนี้ ทำให้จิตใจของพวกเขาซิสเตอร์ว่าเริง วันที่ **13** มีนาคม ซิสเตอร์โคลทิลด์ อัญญา ได้เขียนจดหมายด้วยอารมณ์สนุกสนานว่า...

อีกเพียง 3 สัปดาห์กับ 3 วัน เราก็จะขึ้นรถไฟเดินทางไปเชียงใหม่ คิฉันรอแทบไม่ไหว รอ ขบวนที่บรรทุกเครื่องเรือนและสิ่งอื่น ๆ ล่วงหน้าไปแล้ว ซิสเตอร์มารี เดอ ลูร์ด เขียนโครงการ แต่ละวิชาสำหรับปีนั้น ร่างระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนและครูไว้เรียบร้อยแล้ว แม้แต่เวลา ชั่วโมงนี้ ชั่วโมงนั้น ก็กำหนดไว้หมด เราต้องเดินไปตามเส้นทางที่ขีดไว้ที่เรยีนาชลี

วันที่ **21** มีนาคม เริ่มวันหยุดภาคเรียนช่วงฤดูใบไม้ผลิ ซิสเตอร์มีการเข้าเฝ้าประจำปี ซึ่งจะสิ้นสุดเมื่อมีการฉลองปัสกา **10** วันต่อมา วันที่ **6** เมษายน เป็นวันเดินทางไปเชียงใหม่ เป็นโอกาสที่มีการทำพิธีอย่างเต็มรูปแบบ ซิสเตอร์แต่งกายสวมผ้าคลุมศีรษะยาวและเสื้อคลุมยาวซึ่งเป็นชุดสำหรับรับ สีมมหาสนิททั้งที่อากาศร้อน ชาวคณะทุกคนมาประชุมกันในวัดน้อยประจำสำนัก คุณแม่แบร์นาร์ดอ่าน ประกาศของคณะอย่างเป็นทางการ แต่งตั้งให้คุณแม่ราฟาเอล วูร์นิก เป็นอธิการินีของโรงเรียนมาแตร์ เดอ ซิสเตอร์แต่ละคนที่รับทราบว่าตนอยู่ที่มาแตร์เดอแสดงความนอบนอบว่าจะปฏิบัติตาม ต่อไปชาว คณะขับบท *Te Deum* แล้วมีการประกาศแต่งตั้งอื่น ๆ ให้ซิสเตอร์อักแนสเป็นรองอธิการินี ซิสเตอร์เจม มะ ฟินี เป็นที่ปรึกษาและเป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียน ส่วนซิสเตอร์เทเรส แมร์แตนส์ เป็นผู้ดูแล ทั่วไป

ต่อจากจาริตพิธินี คุณแม่แบร์นาร์ดและคุณแม่ราฟาเอลได้ไปเยี่ยมท่านสังฆราชเปร์โรส เรียน ท่านเรื่องอธิการินีคนใหม่ของสำนักมาแตร์เดอ เมื่อคุณแม่ทั้งสองกลับมา ชาวคณะอูร์สุลินที่กำหนดตัว ไว้สำหรับสองสำนัก ก็ร่วมประชุมอีกครั้งในวัดน้อย คราวนี้คุณแม่ราฟาเอลเป็นผู้อ่านประกาศเป็น ทางการแต่งตั้งคุณแม่แบร์นาร์ดเป็นอธิการินีที่เรยีนาชลี เมื่อรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ทุกคนมี เวลาเพียงกล่าวลากันเท่านั้น บ่าย **3** โมง เมื่อสวดขอพระเจ้าคุ้มครองผู้เดินทางแล้ว ชาวคณะอูร์สุลินร่น บุกเบิกสำนักใหม่ทั้งห้าท่านก็เดินทางไปสถานีรถไฟ ผู้ติดตามไปส่งคือ ซิสเตอร์อักแนส ซิสเตอร์เท เรส และซิสเตอร์มาร์เกอริต มารี

ที่สถานีรถไฟ ชิสเตอร์ทั้งห้ามีเด็กนักเรียนห้อมล้อมพร้อมด้วยบิดามารดาของเด็กและมิตรสหายโดยเฉพาะครอบครัวของคุณ “ลูซี่น้อย” ซึ่งเวลานั้นคือ ชิสเตอร์มารี โยเซฟ กำลังเป็นนวกชนอยู่ที่เมืองโบยังซี มีดอกไม้ ผลไม้ และของขวัญต่าง ๆ นามามอบให้ เมื่อรับพรจากท่านสังฆราชแปร์โรส แล้วชิสเตอร์ที่มาส่งก็ร่ำลากันเป็นครั้งสุดท้าย ชาวคณะอัครทูตินทั้งห้าท่านก็ขึ้นรถไฟไปภาคเหนือเมื่อเวลาบ่าย 4 โมงตรง ณ วันที่ 6 เมษายน 1932